

Uchwała Nr 4200.IV.79.2026

IV Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 28 kwietnia 2026 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Świętochłowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2025 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 7) IV Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **negatywną** opinię o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Świętochłowice sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice za 2025 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

IV Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedstawionego przez Prezydenta Miasta Świętochłowice sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice za 2025 rok i stwierdził, co następuje:

Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice jest kompletne - obejmuje m.in. informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

Dane w sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice za 2025 rok są zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach sporządzonych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

Wykonanie budżetu Miasta Świętochłowice za 2025 r. wyniosło:

- dochody ogółem: 450.876.495,02 zł, tj. 92,6 % planu po zmianach,
- wydatki ogółem: 473.156.478,18 zł, tj. 95,2% planu po zmianach,
- przychody ogółem: 18.958.689,29 zł,
- rozchody ogółem: 9.065.840,12 zł.

Rok budżetowy zakończony został deficytem budżetowym w wysokości 22.279.983,16 zł, przy planowanym deficycie budżetowym w wysokości 9.872.506,23 zł.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że wykonany deficyt budżetowy jest ponad dwukrotnie wyższy niż deficyt planowany.

Źródłem finansowania deficytu – wg danych w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice i w sprawozdaniu Rb- NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2025 roku były:

1) sprzedaż papierów wartościowych (emisja obligacji) w kwocie 5.934.159,88 zł,

2) przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 211.136,97 zł,

3) przychody z wynikających z rozliczenia środków określonych w art.5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 1.137.192,95 zł,

4) przychody z wolnych środków, o których mowa w art.217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.798.340,60 zł.

Mimo, że planowany deficyt uchwalony był w wysokości 9.872.506,23 zł, wykazane wyżej źródła sfinansowania deficytu (wykazane w sprawozdaniu Rb- NDS o nadwyżce/deficycie w pozycji E. *Finansowanie deficytu*, kolumna wykonanie), dają łącznie kwotę 9.080.830,40 zł, wobec tego nie pokryto nawet całego planowanego deficytu, a podkreślenia wymaga fakt, że wykonany deficyt, czyli różnica między dochodami a wydatkami, wyniósł 22.279.983,16 zł.

Jak wynika ze sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice pozostała różnica, (czyli różnica między wykonanym deficytem w wysokości 22.279.983,16 zł a częścią planowanego deficytu w kwocie 9.080.830,40 pokrytą ww. przychodami) w wysokości 13.199.152,76 zł została pokryta udziałami z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) otrzymanymi w grudniu 2025 r. na styczeń następnego roku.

Skład Orzekający negatywnie ocenia powyższą sytuację, w tym pokrycie deficytu środkami z udziałów w PIT otrzymanych na rok 2026.

Zgodnie z treścią art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z:

- 1) sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- 2) kredytów;
- 3) pożyczek;
- 4) prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8;
- 6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w pkt 5 i 8, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych;
- 7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych;
- 8) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 i pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Jest to katalog zamknięty. Źródłem pokrycia deficytu nie są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych przekazane w roku 2025 na styczeń roku 2026 r. Jest to nielegalne źródło pokrycia deficytu.

Również z § 14 ust. 1 załącznika nr 38 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2025 r. poz. 133), dotyczącego sporządzenia sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, wynika, że w danych uzupełniających do sprawozdania Rb-NDS w tabeli E. "Finansowanie deficytu, zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych" jednostki samorządu terytorialnego wykazują przychody na pokrycie deficytu, zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający negatywnie ocenia fakt niepokrycia nawet kwoty planowanego deficytu budżetu przychodami określonymi przez Radę Miasta Świętochłowice w uchwale budżetowej.

Niedopuszczalna jest sytuacja, której wykonany deficyt przekracza deficyt zaplanowany, a o źródłach jego pokrycia (dodatkowo przy użyciu środków niezgodnych z przepisami, które nie mogą finansować deficytu) decyduje organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego. Ustalony przez Radę Miasta deficyt jest granicznym limitem i nie może zostać przekroczony podczas wykonywania budżetu, tym samym organ wykonawczy przekroczył swoje kompetencje. Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 poz. 1153 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy uchwalanie budżetu gminy. W myśl art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu

terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

To organ stanowiący określa wysokość deficytu i źródła jego pokrycia. Prezydent Miasta Świętochłowice, jako organ wykonawczy, na mocy art. 247 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych wykonuje budżet i sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice za 2025 r. brak jednoznacznego odniesienia się do zaistniałej sytuacji i przyczyn wykonania deficytu budżetowego w wysokości wyższej od planowanej.

Skład Orzekający zwraca uwagę na bardzo niskie wykonanie dochodów m.in. z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych w rozdz. 70007 Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy. Na zaplanowane środki w wysokości 17.500.000,00 zł wykonano zaledwie 2.120.702,01 zł (łącznie dochody z tytułu najmu i dzierżawy w rozdz. 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami i 70007 Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy zaplanowano w wysokości 18.000.000,00 zł , wykonanie wyniosło 2.641.380,67 zł). Jak wskazano w sprawozdaniu z wykonania budżetu „*Są to środki finansowe wpłacone przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Lokalowej w Świętochłowicach Sp. z o.o. zgodnie z zawartą w dniu 5 listopada 2025 r. pomiędzy Gminą Świętochłowice a ww. spółką Umową wykonawczą nr CRU/789/2025 o świadczenie usług publicznych (czynsze od najemców). Niskie wykonanie planu dochodów nastąpiło w związku z przesunięciem terminu zawarcia i wejścia w życie umowy pomiędzy Gminą Świętochłowice a Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Lokalowej w Świętochłowicach Sp. z o.o. o świadczenie usług publicznych. Plan dochodów ustalany jest corocznie we wrześniu na rok następny. W 2024 r. przyjęto uruchomienie powierzenia od 01.01.2025 r., natomiast faktyczne wdrożenie nastąpiło dopiero od października 2025 r. (...). Dochody mogły zostać osiągnięte wyłącznie za okres rzeczywistego obowiązywania umowy, po rozliczeniu dwóch miesięcy (X-XI). Płatność za grudzień 2025 r. nastąpi w styczniu 2026 r. z uwagi na wieloletni charakter umowy*”.

Zdaniem Składu Orzekającego, wysokość zaplanowanych dochodów z tego tytułu powinna zostać dostosowana do rzeczywistej sytuacji związanej z terminem zawarcia i realizacji umowy. Nie było to zdarzenie nagłe, które uniemożliwiło podjęcie działań w zakresie zmiany planu. We wskazanej w sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice uchwale Nr XV/123/25 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 26 czerwca 2025 r. dot. powierzenia wykonywania zadań własnych gminy określono, że powierzenie nastąpi od dnia 1.10.2025 r.

Wobec powyższego dochody z ww. tytułu okazały się znacząco zawyżone i przez większą część roku było oczywiste, że nie zostaną zrealizowane w zaplanowanej kwocie. Tak duża różnica, tj. 15.379.297,99 zł pomiędzy kwotą zaplanowaną a zrealizowaną mogła być jedną z przyczyn wykonania deficytu budżetowego w wysokości wyższej od planowanej.

Skład Orzekający zwraca uwagę także na niskie wykonanie dochodów z tytułu sprzedaży majątku – 8.100.525,74 zł na zaplanowaną kwotę 21.605.000,00 zł. W sprawozdaniu z wykonania budżetu brak odniesienia do tego faktu.

Miasto Świętochłowice zakończyło rok 2025 deficytem operacyjnym (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości 60.427,41 zł. Zgodnie z art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8. W Mieście Świętochłowice wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa powyżej wyniosły 3.898.261,88 zł, czyli są wyższe od wykonanych wydatków bieżących, tym samym wymóg został spełniony.

Niemniej jednak Skład Orzekający zauważa, że Miasto Świętochłowice w 2025 r. uzyskało zgodę na odroczenie terminu płatności i rozłożenie na raty zaliczki na poczet części zmiennej składki rocznej na rzecz Górnośląsko- Zagłębiowskiej Metropolii za okres od października do grudnia 2025 r. w wysokości 7.603.314,00 zł, tym samym powyższe odroczenie płatności miało wpływ na uzyskany wynik operacyjny za 2025 r. Co prawda na mocy przepisu epizodycznego art. 296a ust. 2 ustawy o finansach publicznych w latach 2024-2029 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2, jeżeli w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach, niemniej jednak wynik operacyjny jest istotnym wskaźnikiem sytuacji finansowej Miasta i należy dążyć do wypracowywania nadwyżek operacyjnych.

Zadłużenie Miasta Świętochłowice na koniec 2025 roku wyniosło 104.142.702,10 zł, co stanowi 23,1% wykonanych dochodów w roku ubiegłym. Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. Miasto Świętochłowice nie wykazuje zobowiązań wymagalnych.

Relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2025 roku ulega pogorszeniu w roku 2026 w stosunku do planu na III kwartał 2025 r. Powyższa relacja jest niespełniona w roku 2026. Jednak na mocy przepisu epizodycznego, tj.art. 296c ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2024-2029 relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Dla Miasta Świętochłowice relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego na koniec 2026 roku ma wynieść 29,68%, zatem w tej sytuacji w 2026 r. dopuszczone jest niespełnianie relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Świętochłowice zawarto inne dane liczbowe i szczegółowe informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2025 roku pod względem finansowym i rzeczowym, w tym dane dotyczące realizacji budżetu obywatelskiego.

W sprawozdaniu zawarto także informacje wynikające z art. 6r ust. 2e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. (t . j. Dz. U. z 2025 poz. 733).

Biorąc pod uwagę dokonane ustalenia – przedłożone sprawozdanie zaopiniowano jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od daty jej doręczenia.

Przewodniczący IV Składu Orzekającego

Krzysztof Róg